

DECENTRALIZÁLT SZENNYVÍZTISZTÍTÁS

AJÁNLÁSOK

SZERKESZTETTE: DR. BIRÓ TIBOR, DR. KARCHESZ TAMÁS, DR. KNISZ JUDIT, DR. VADKERTI EDIT
NEMZETI KÖZSZOLGÁLTATÓ EGYETEM, KONFERENCIA 2021. MÁJUS 19.

A Nemzeti Települési Szennyvízelvezetési és -tisztítási Megvalósítási Program 2000 LE alatti települések esetében egyedi szennyvíztisztítási megoldásokat ösztönöz, mely kihívások áttekintése érdekében a Nemzeti Közzolgálati Egyetem Víz tudományi Karán került megrendezésre a „II. Decentralizált Szennyvíztisztítás” konferencia 2021. májusában.

Az esemény lehetőséget biztosított a szakmai egyeztetésre az érintett kormányzati, üzemeltetési és tudományos szereplők számára. A víziközmű ágazat és a víztudomány meghatározó képviselőinek részvételével megrendezett konferencia mind a döntéshozók, mind a szélesebb szakmai közönség számára összegezte a lehetséges decentralizált szennyvízkezelési alternatívákat, felhasználási tapasztalatokat.

A konferencia eredményeképpen az alábbi szakmai ajánlások születtek:

I. JOGSZABÁLYI, GAZDASÁGI KÖRNYEZETET, SZENNYVÍZTISZTÍTÁSI STRATÉGIÁT ÉRINTŐ JAVASLATOK

- A Nemzeti Települési Szennyvízelvezetési és -tisztítási Megvalósítási Programban

nem szereplő települések részére alternatív szennyvíztisztítási megoldást kell javasolni.

- Ki kell jelölni azokat a településeket, településrészeket, ahol a hagyományos szennyvízelvezetési és -tisztítási technológia helyett az egyedi szennyvízkezelést kell alkalmazni és jogszabályban kell rendelkezni az ilyen módon ellátott ingatlanok üzemeltetési módjait. Az agglomerációs besorolással rendelkező kistépülések csatornázását úgy kell támogatni, hogy gazdasági és műszaki szempontokat figyelembe véve kell kijelölni azokat a településrészeket, ahol csak egyedi megoldások jöhetnek szóba. A hálózatfejlesztések támogatása mellett párhuzamosan kell támogatni az egyedi berendezések, létesítmények telepítését, így a két fejlesztési irány kiegészítheti egymást, egy időben megoldva a település teljes ellátását.
- A szennyvízelvezetési agglomerációs lehatárolások során vizsgálni kell a csatornázás gazdaságosságát, alkalmazhatóságának műszaki szempontjait, számba kell venni a környezetvédelmi érintettségeket és a környezetvédelmi követelmények megvalósulását. (379/2015. (XII. 08.) Korm. rendelet.)

- A települési környezetvédelmi program tartalmazza a kommunális szennyvízkezeléssel kapcsolatos feladatokat és előírásokat (1995. évi LIII. törvény 48/E. §) a települések egészére. A települési környezetvédelmi program részeként készül a települési szennyvízkezelési program, melynek részei a települési szennyvízelvezetési agglomerációhoz nem tartozó területek szennyvízeinek ártalmatlanítása, valamint az egyedi szennyvíztisztító létesítmények, vagy az egyéb tervezett szennyvíz-ártalmatlanítási megoldások célkitűzései (147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet 20. §).
- Minden stratégiai tervnek tartalmaznia kell összehasonlító alapváltozatként a szennyvízelvezetés becsült beruházási költségét is az alkalmazott műszaki megoldások mindegyikére, melynek keretében figyelembe kell venni az építési, az üzemeltetési és a fenntartási költségeket. A lakosegyenértékre és a bekötésre jutó fajlagos beruházási és üzemeltetési költség képezné az összehasonlítási alapot a megvalósításra benyújtott decentralizált szennyvíztisztítás költségével szemben.
- A környezettudatosság széleskörű elterjedése érdekében a szennyvíztisztítással összefüggésben, a szennyezés megelőzés lehetőségeinek figyelembevételével szükséges kidolgozni a szennyvíztisztító kisberendezések/kislétesítmények teljes körű (beépítés, üzemeltetés, fenntarthatóság) alkalmazhatóságának jogszabályi környezetét. Ehhez az ütemezést meg kell határozni.
- Meg kell teremteni a jogszabályi hátteret olyan szolgáltatók létrejöttére, amelyek piaci alapon végzik a decentralizált szennyvíztisztítók üzemeltetését.
- Ne kerüljön a víziközmű szolgáltatók alapfeladatai közé a decentralizált szennyvíztisztítók

üzemeltetése. A tulajdonos anyagi felelősségét az üzemeltetéssel kapcsolatban fenn kell tartani, de nem lehet elvárni az önálló, teljes műszaki felügyeletet. Programszintű telepítés esetén a település, míg egyedi beszerzések esetén a tulajdonos felelőssége felelős szolgáltatóval szerződést kötni az üzemeltetéssel kapcsolatos feladatok elvégzésére (beleértve az időszakos ellenőrzést, az iszapszippanást, a havária helyzeteket, stb.). A pályázati rendszerben minden esetben részletesen ki kell dolgozni az egyes megoldások további, a kötelező fenntartási időszak üzemeltetést érintő finanszírozási lehetőségeit is. A 2000 LE szennyezőanyag-terhelés alatti agglomerációk esetében az elfolyó szennyvízminőségre vonatkozó elvárásokat felül kell vizsgálni. Át kell gondolni a mintavételek időpontját, gyakoriságát és módját.

- Jogszabályi szinten meg kell teremteni és lehetővé kell tenni a szennyvíztisztító kisberendezések és kislétesítmények megvalósításának lehetőségét legalább a lakóövezeti lehatárolás szintjén (szükség esetén tovább szűkítve az ingatlan szintjén), figyelembe véve a fenntartható települési csapadékvíz-gazdálkodás követelményeit és a szürke szennyvíz szikkasztására vonatkozó szabályozást.

II. TECHNOLÓGIAI MEGOLDÁSOK

- A legfeljebb 50 LE kapacitású egységekkel történő decentralizált megoldást előnyben kell részesíteni az egyedi létesítéshez képest.
- A legfeljebb 6 fő/ha laksűrűségű településeken (ebbe a kategóriába tartozik az érintett települések 60%-a), ha az ingatlan állandó lakóinak száma 1 vagy 2 fő, elsődleges egyedi megoldásként a zárt

szennyvíztároló vagy egyedi szennyvízkezelő kislétesítmény (oldómedence-talajszűrés), illetve a tengelyen, tisztítótelepre szállítás vizsgálatát javasoljuk.

- A 6 fő/ha-nál nagyobb laksűrűségű településeken az egyéni és a közösségi célok figyelembe vételével a tervezőnek minden esetben vizsgálni kell azokat a települési részterületeket, ahol az egyedi tisztítás helyett a csoportos kiszolgálású berendezés esetlegesen alkalmazható. Ehhez gazdaságossági számításokat kell végezni annak érdekében, hogy egyértelműen kimondható legyen, hogy az egyedi elhelyezéssel kisberendezések összköltsége vagy a csoportos kiszolgálásos változat a kedvezőbb.
- Adatbázisba kell gyűjteni a decentralizált szennyvíztisztítás műszaki megoldásainak teljes spektrumát, a felhasználói kapcsolódó előnyökkel és hátrányokkal az önkormányzatok, a lakosság és a tervezők számára egyaránt hasznosítható tartalommal. A műszaki megoldások közül előnyben kell részesíteni azokat a technológiákat, melyek elősegítik a körkörös gazdálkodást, vagyis a tisztított szennyvíz és a szennyvíziszap újrahasznosítását. A műszaki megoldások kidolgozásánál korszerű számítógépes szimulációs rendszereket javasolt alkalmazni. Javasolt mintatervek készítése.

III. OKTATÁS

- Meg kell teremteni egy komplex bemutató, értékelő, minősítő és oktató központ megvalósulását. A bemutató központ keretében be kell mutatni a létező hazai és nemzetközi technológiákat, azok alkalmazási lehetőségeit, gazdasági feltételeit, a Magyarországon már rendszerszerűen kivitelezett

és működő tisztító berendezéseket. Be kell mutatni az építéssel, üzemeltetéssel kapcsolatos tapasztalatokat, a beruházási és üzemeltetési költségeket, az üzemeltetés feltételeit, fenntarthatósági körülményeit.

- A víziközmű ágazat szakmai tapasztalatát felhasználva, fel kell állítani egy olyan szervezetet, amely egyidejűleg képes integrálni az oktatási, tanácsadási, műszaki fejlesztési, minősítési, projekt-tervezési, projekt lebonyolítási feladatokat.
- Ki kell fejleszteni egy olyan többszintű magyar nyelvű tananyagot, mely alkalmas a már végzett mérnökök, technikusok, üzemeltetők, oktatók továbbképzésére, ugyanakkor megadja a szükséges elméleti és gyakorlati alapokat a tervezők, döntéshozók, az érdekeltek számára.
- Képzések biztosítása az egyedi szennyvízkezelés szolgáltatói, üzemeltetői körének bővítése és erősítése céljából.
- Mind a hazai, mind a nemzetközi jó példákat figyelembe véve célszerű kísérleti minta projekteket indítani és a meglévő projekteket kiértékelni (pl. Dömös, Kecs-kemét, Nyim, Gétye, stb.).

KIEGÉSZÍTŐ JAVASLATOK:

- Az egyedi szennyvíztisztító létesítmények, kisberendezések telepítését és üzemeltetését vállaló lakosok/ingatlan tulajdonosok pályázhassanak fix összegű (a várható beruházás átlagos értékének kb. 60-80%-át kitevő) támogatásra a szabványoknak, és előírásoknak megfelelő berendezések, létesítmények beszerzésére és telepítésére.
- Ők üzemeltessék a szállító, vagy más szakcég bevonása által nyújtott szervizszolgáltatással a rendszerüket.